

ZPRÁVODAJ

www.bozpinfo.cz
http://osha.mpsv.cz

číslo 4/2004

Vydává
Národní informační,
vzdělávací
a osvětové středisko
bezpečnosti práce
při Výzkumném ústavu
bezpečnosti práce

Nová koncepce přináší nové přístupy

Konec roku je charakteristický zvýšeným pracovním úsilím se snahou splnit co nejdříve a nejlépe všechny stanovené úkoly. Termín se blíží i u legislativního úkolu, který se týká předložení nového zákoníku práce do vlády. Před měsícem byl představen nový návrh předpisu, kterým se vymezují pracovní právní vztahy související s výkonem tzv. závislé práce. Návrh je doprovázen dalšími dvěma připravovanými zákony, upravujícími zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jak v pracovních vztazích, tak mimo pracovní právní vztahy.

Při tvorbě zákoníku práce byla uplatněna nová koncepční změna, v rámci níž část druhá hlava pátá návrhu na rozdíl od původního znění obsahuje jen základní úpravu práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Další požadavky tvoří tzv. technicko organizační a zdravotnické aspekty, které jsou úzce navázány na právo Evropských společenství a které se mohou stát potenciálním místem jejich častějších novelizací, jsou včleněny do navazujícího návrhu zvláštního zákona.

Účelem navrhované úpravy je komplexně stanovit právní povinnosti zaměstnavatele za stav pracovního prostředí, pracovních podmínek a otázek prevence rizik na pracovišti, včetně základních požadavků předcházení rizikům možného ohrožení zdraví rizikovými faktory. Další součástí výše zmíněného zvláštního předpisu bude určení požadavků na výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce a pracovní postupy a odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost osob. Do této nové právní úpravy doplňuje rovněž ustanovení, týkající se užívání osobních pracovních prostředků, bezpečnostních značek a signálů.

Druhým zvláštním předpisem doprovázejícím návrh nového zákoníku práce je návrh zákona o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti vykonávané mimo pracovní právní vztahy. Tento předpis vychází ze záměru stanovit pro fyzické osoby (např. samostatně výdělečně činné osoby) povinnosti, které se opírají o obecné principy uplatněné pro zaměstnavatele podle návrhu zvláštního zákona upravujícího další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovních vztazích. Systém řešení oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se jeví na rozdíl od nynější právní úpravy jako vhodnější pro zabezpečování transpozice práva Evropských společenství. Je zároveň cestou, jak zajistit bezpečnost práce u těch fyzických osob, pro které platilo podle § 137 stávajícího zákoníku práce ustanovení části druhé hlavy páté jen přiměřeně.

RNDr. Zbyněk Sedláček
ředitel odboru bezpečnosti práce
a pracovního prostředí MPSV ČR

Program činnosti ČÚBP na rok 2005

Program činnosti ČÚBP na rok 2005 obsahuje základní úkoly vyplývající z povinností orgánu státní správy a úkoly, kterými jsou plněny funkce státního odborného dozoru.

Úkoly pro dozorčí činnost, mající celorepublikový charakter, plní všechny inspektoráty bezpečnosti práce. Další úkoly pro orgány státního odborného dozoru jsou stanoveny podle specifik jednotlivých regionů a na základě vypracované analýzy z dozorů roku 2003 a poznatků z dozorčí činnosti inspektorátů, probíhajících roku 2004.

Kromě dozorčí činnosti zabezpečuje systém ČÚBP úkoly z oblasti technické normalizace, harmonizace a integrace s právem EU a výchovné a osvětové činnosti. Informace o těchto dalších oblastech činnosti systému ČÚBP jsou uváděny na webových stránkách IBP a ČÚBP. Podrobné vyhodnocení se uvádí ve zprávě o činnosti za příslušný kalendářní rok, která je zveřejňována na webových stránkách ČÚBP.

Při výběru subjektů pro dozor v rámci rozsahu zadání zpravidla vychází z těchto zásad, že vybírají především ty subjekty, které:

- měly za poslední 3 roky smrtelný nebo závažný pracovní úraz z důvodu porušení bezpečnostních předpisů v oblasti zadaného tématu úkolu,
- nebyly IBP dosud dozorovány, popřípadě u kterých IBP zjistil při dozoru v uplynulém období závažná porušení předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a nebo stanovených pracovních podmínek a je nezbytné provést následnou kontrolu ke splnění přijatých opatření,
- vykonávají rizikové činnosti nebo působí v oborech s vysoce rizikovou činností.

Úkoly v oblasti dozoru jsou podrobně rozpracovány v kontrolních listech, které jsou podkladem pro provedení, ale i vyhodnocení dozoru. Kontrolní seznamy obsahují rozsah a předmět kontroly a použité předpisy.

Celorepublikové úkoly dozorčí činnosti

Úkoly systému ČÚBP v roce 2005 jsou zaměřeny do těchto oblastí:

1. Bezpečnost práce ve stavebnictví – ochrana zaměstnanců před pády z výšky
2. Bezpečnost vnitropodnikové dopravy – provoz manipulačních a dopravních prostředků a zařízení
3. Kontrola systému BOZP v malých a středních podnicích
4. Kontrolní, informační a propagační kampaň ve stavebnictví
5. Integrovaná inspekce podle zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů
6. Program „Bezpečný podnik“.

Kromě uvedených plánovaných úkolů je vytvořen prostor pro operativně zaměřené úkoly, které budou reagovat na aktuální potřeby v regionech a na výsledky šetření příčin závažných a smrtelných pracovních úrazů a podaných stížností oznámení a podnětů. Program činnosti ČÚBP na rok 2005 se stává pro činnost systému po projednání a schválení závazným dokumentem.

Stavebnictví a doprava středem pozornosti

V roce 2005 je dozorčí činnost zaměřena svými dvěma úkoly na stavebnictví, kde první úkol

pokračuje ve vyhodnocování přínosu propagační, informační a vynucovací kampaň ve stavebnictví zaměřené na ochranu zaměstnanců před pády z výšky. Druhý úkol reaguje na požadavek z jednání Senior Labour Inspection Committee z roku 2003/2004, kde se inspekční kampaň v členských státech EU již uskutečnila a v roce 2005 má být pro porovnání uskutečněna i ve všech přistoupičích státech EU. Částečně navazuje na letos probíhající kampaň ve stavebnictví organizovanou Evropskou Agenturou Bezpečnosti práce a zdraví v Bilbau. Cílem obou kampaní je snížit počet pracovních úrazů vzniklých při činnostech ve stavebnictví. Kontroly se zaměřují i na malé a střední podniky, u kterých je BOZP mnohdy věnovaná jen okrajová pozornost.

Dalším celostátním úkolem je kampaň ve vnitropodnikové dopravě – provoz manipulačních a dopravních prostředků a zařízení. Prověra tvoří součást celostátní kampaně „Bezpečná vnitrozávodová doprava“, kterou vyhlásil předseda ČÚBP dne 12. 5. 2004. Realizací úkolu se systém státního odborného dozoru nad bezpečností práce bude současně spolupodílet na úkolu členských států Evropské unie ke snížení smrtelné nehodovosti na pozemních komunikacích do roku 2010 o polovinu. Ve vnitrozávodové dopravě je dlouhodobě vykazována zvýšená úrazovost. Z podkladů IS dozoru lze zjistit údaje o celkové úrazovosti vázané na vnitrozávodovou dopravu a manipulaci s materiálem podle vybraných zdrojů.

Cílem kampaně je navázat na informační kampaň vyhlášenou v roce 2004; v rámci její vynucování částí vytvořit tlak pro postupné snížení pracovní úrazovosti ve vnitrozávodové dopravě včetně eliminace dalších nežádoucích událostí. Touto prověrkou se systém ČÚBP připojuje také k „Národní strategii bezpečnosti silničního provozu“.

Priorita jsou malé a střední podniky

Posledním celorepublikovým úkolem vedle úkolů inspekce k prevenci závažných havárií a kontrolám v rámci programu „Bezpečný podnik“ je úkol provádění kontroly stavu systému BOZP u malých a středních podniků. Úkol vychází z reality v ČR existence velkého množství malých a středních podniků, u kterých je vyšší potenciální riziko vzniku pracovních úrazů, nemocí z povolání a havárií. Cílem úkolu není jen zjištění skutečného stavu a stanovení potřebných opatření k nápravě, ale především preventivní působení a také zařazení těchto kontrolovaných subjektů do systému následných a periodických kontrol.

Ing. Jaromír Ošťádal
Český úřad bezpečnosti práce

Program „Bezpečný podnik“ v roce 2004

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2004 se do programu „Bezpečný podnik“ přihlásila řada firem. I v tomto roce pokračoval nárůst počtu firem, které splnily podmínky programu „Bezpečný podnik“. Postupně je tak plněn jeden z úkolů Národní politiky BOZP a cíl, který byl zpracováním tohoto programu sledován, tj. poskytnout podnikatelským subjektům návod, pomocí kterého lze dosáhnout zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí, snížit pracovní úrazovost a tím celkově zvyšovat úroveň BOZP.

Vzhledem k náročnosti a rozsahu je tento program předurčen k využití především ve velkých a středně velkých firmách, ve kterých se také zpravidla vyskytuje vysoká četnost rizikových činností, které ohrožují nejen životy a zdraví zaměstnanců firmy a subdodavatelů, ale současně častokrát i značné riziko z hlediska ohrožení životního prostředí. I to je významným důvodem, proč je program „Bezpečný podnik“ určen právě velkým firmám.

V současnosti pracuje ve firmách, které jsou držiteli osvědčení, zhruba 42 tisíc zaměstnanců, pro které jsou zajištěny managementem těchto firem bezpečnější pracovní podmínky, nežli tomu bylo dříve. Kromě toho účasti v programu Bezpečný podnik se management zavazuje plnit požadavek neustálého zlepšování těchto podmínek.

Potéšitelné je nejen zvyšování počtu firem, usilujících o získání osvědčení „Bezpečný podnik“, ale především trvalý zájem větších stavebních firem, z nichž každoročně několik toto osvědčení pravidelně získává. Z celkového počtu 44 firem, které jsou držiteli osvědčení, je 11 stavebních firem.

Vysoká pracovní úrazovost byla také tématem přednášek při workshopu k vyhodnocení Evropského týdne BOZP, který byl v roce 2004 zaměřen právě na stavební činnosti. V přednáškách byl položen důraz na posílení prevence při stavebních pracích jako nezbytného předpokladu pro snižování pracovní úrazovosti. Jak zaznělo z příspěvků zástupců akciové společnosti Metrostav a.s. a ŽS Brno, a.s., firmy, které získaly osvědčení „Bezpečný podnik“

a pokračují ve zvyšování úrovně BOZP, jsou právě těmi subjekty, které přispívají ke snižování celkové pracovní úrazovosti zaznamenávané ve stavebnictví.

Na kampaň ve stavebnictví, která se uskutečnila v řadě vybraných firem v roce 2004 bude navazovat další v roce 2005, která bude zaměřena na staveniště a určité činnosti prováděné na staveništích, která by měla rovněž přispět ke zlepšení pracovních podmínek a snižování úrazovosti ve stavebních firmách. Do této kampaně budou zahrnuty i firmy, které budou v roce 2005 plnit podmínky programu „Bezpečný podnik“.

Vzhledem k zaměření kampaně, která je určena pro firmy, ve kterých činnosti prováděné více subjekty vyžadují koordinované řízení (tj. odpovídající směrnici č. 57/92/EHS), je zařazení firem plnících podmínky programu „Bezpečný podnik“ do této kampaně žádoucí právě s ohledem na skutečnost, že se jedná o velké stavební firmy, které mají často řadu menších subdodavatelů stavebních prací, jejichž zaměstnanci na staveništi velké firmy plní různé úkoly a mohou se tak bez řádné koordinace prací vzájemně ohrožovat.

Aplikace programu „Bezpečný podnik“ – 2003 ve firmách, přinesla mimo jiné řadu poznatků pro jeho aktualizaci, při níž byly zohledněny také požadavky a trendy prosazované jak Mezinárodní organizací práce, tak i Světovou zdravotnickou organizací a Evropskou unií. Jedná se zejména o požadavky na podporu zdraví, realizované ve formě tzv. Programů na podporu zdraví na pracovišti a požadavky „Nové strategie ES v oblasti BOZP na léta 2002- 2006“, které mají za cíl zejména:

- posílit kulturu prevence,
- reagovat na změny v povaze rizik (především psychosociální povahy),
- zlepšit znalosti zaměstnanců o rizicích v rámci jejich vzdělávání,
- zlepšit aplikaci a uplatňování požadavků předpisů a tím dosáhnout vyšší úrovně bezpečnosti práce a celkové pracovní pohody.

V souvislosti s tím byly doplněny některé nové systémové požadavky, zpřesněny a celkově zjednodušeny stávající požadavky programu.

Vzhledem k rozsahu „Programů na podporu zdraví“ a způsobu vyhodnocování jejich plnění, není podmíněno vydání osvědčení „Bezpečný podnik“ firmě současným splněním požadavků tohoto programu. V souladu s požadavky nové strategie ES v oblasti BOZP bude nutné, aby se management firem více zabýval faktory, kterým dosud nebyla věnována patřičná pozornost, které se ale na pracovní úrazovosti také podílejí, jako je stres, šikana, mobbing atd. Cílem je naplnit oprávněný požadavek - zajistit podmínky pro větší pracovní pohodu na pracovištích.

K určitým změnám by mělo dojít i v přístupu k posuzování systému řízení BOZP, kdy se předpokládá větší zaměření na procesy probíhající v dané firmě, přičemž již není vyžadováno tolik dokumentovaných postupů jako ve stávající verzi programu z roku 2003. Nahrazení stávající verze programu aktualizovaným zněním se předpokládá v roce 2005.

V roce 2004 bylo na základě splnění stanovených podmínek předáno osvědčení „Bezpečný podnik“ celkem 16 firmám - Kovohutě Příbram, a.s., MIKROP ČEBÍN a.s., SMO a.s., TCHAS, spol. s r.o., Ingstav Ostrava, akciová společnost, UNIPS Ostrava, akciová společnost, Pražská energetika, a.s., Severočeská energetika, a.s., ČEZ, a.s. - Úsek klasické energetiky, ISPAT NOVÁ HUŤ a.s., MANN + HUMMEL (CZ) s.r.o., Teplárny Brno, a.s., Dřevozpracující družstvo, Lukavec, SYNER, s.r.o., Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost, a BLOCK a.s. Ocenění si zaslouží zejména přístup managementu ČEZ, a.s. - Úseku klasické energetiky, který ve spolupráci se svými zaměstnanci zavedl v roce 2004 systém řízení BOZP podle programu „Bezpečný podnik“ v takovém rozsahu svých provozů (všechny tepelné a vodní elektrárny v České republice), který zatím nemá obdoby. Firmám, které v současnosti plní podmínky programu „Bezpečný podnik“ a dalších, které se přihlásí, bude osvědčení na základě doporučení územně příslušného IBP předáno v měsíci dubnu 2005.

Ing. Pavel Šalomon
Český úřad bezpečnosti práce

Vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Termín	Název kurzu, studia	Cena
28.1.-8.4.2005	Rekvalifikační kurz pro odborně způsobilé osoby v prevenci rizik (bezpečnostní techniky). Kurz je akreditován MŠMT ČR.	10 500 Kč
15.2.-7.6.2005	Distanční nadstavbové studium Systém řízení bezpečnosti a havarijní plánování. Distanční nadstavbové studium je akreditováno MŠMT ČR.	13 000 Kč + 19 % DPH
17.2.-9.6.2005	Distanční nadstavbové studium Bezpečnost práce: Řízení a organizace bezpečnosti práce v podniku. Distanční nadstavbové studium je akreditováno MŠMT ČR.	5 000 Kč + 19 % DPH
3.3.-26.5.2005	Distanční nadstavbové studium Auditor systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Distanční nadstavbové studium je akreditováno MŠMT ČR.	8 000 Kč + 19 % DPH

Bližší informace vč. přihlášky naleznete na webových stránkách www.vubp.cz pod rubrikou Vzdělávání nebo www.bozpinfo.cz v rubrice Kalendář akcí.

Kontaktní osoba: Jana Křížková, tel.: 221 015 891, e-mail: krizkovaj@vubp-praha.cz

Aktuální nabídka publikací VÚBP

Bezpečnost práce u obráběcích strojů na kovy

Publikace obsahuje především bezpečnostní požadavky na technicko-organizační opatření v dílnách a dále požadavky, pokyny a pravidla bezpečné práce, které je nutno dodržovat všeobecně při obsluze obráběcích strojů a poté i u jednotlivých druhů obráběcích strojů (soustruhy, vrtačky, frézky, brusky). Je doplněna výčtem zákonů, vyhlášek a technických norem vztahujících se k této problematice.

Publikaci vydal VÚBP v prosinci 2004 jako druhé aktualizované vydání.

Kontaktní osoba:

Jaroslava Hejtíková, NIVOS,
Výzkumný ústav bezpečnosti práce,
Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1,
tel. 221 015 889, fax 224 210 494,
hejtikova@vubp-praha.cz, www.vubp.cz

Evropské kampaně ve stavebnictví

Stavebnictví patří k nejrizikovějším odvětvím s vysokým počtem pracovních úrazů ve všech státech Evropské unie. Společným evropským cílem je dosáhnout snížení počtu úrazů ve stavebnictví prostřednictvím účinné prevence. Za účelem zvýšení pozornosti k bezpečnosti a ochraně zdraví pracujících ve stavebnictví, převzal v r. 2001 iniciativu Hlavní výbor inspektorů práce (SLIC) a odstartoval společné kampaně v členských státech Evropské unie. Tato iniciativa je podporována Evropskou komisí.

Pracovní skupina SLIC byla vytvořena v roce 2001 ze zástupců všech 15 členských států EU za účelem plánování a organizování evropských kampaní bezpečnosti práce ve stavebnictví. Předseda této skupiny je Mr. Jan Blok z Holandska. Tato pracovní skupina se poprvé sešla v listopadu v roce 2001. První společná kampaň byla skupinou naplánována na rok 2003 a členskými státy byla v daném roce uskutečněna. Příprava na tuto kampaň byla provedena v průběhu roku 2002. Za společné hlavní téma kampaně byla určena prevence proti pádům z výšky. Pracovní skupina dále odsouhlasila, že kampaň bude mít část informační a propagační a část kontrolní. Skupina rovněž odsouhlasila, že žádosti členských států o finanční podporu na přípravu informační a propagační části kampaně by mohla být dotována Evropskou komisí. V závěrečné zprávě o realizaci této kampaně bylo doporučeno, aby byla obdobná kampaň provedena v roce 2005 i v nových členských státech Evropské unie.

Základ prevence

Společné evropské základy pro prevenci v oblasti BOZP jsou dány směrnicí 92/57 EHS o minimálních bezpečnostních a zdravotních požadavcích, které se musejí dodržovat na dočasných nebo mobilních staveništích. Důležitými základními prvky této směrnice jsou prevence, spolupráce a koordinace. Tyto prvky jsou propojeny v kontrolních kampaních tak, aby určily specifické problémy při práci ve výšce. Pády z výšky jsou jednou z nejzávažnějších příčin pracovních úrazů ve stavebnictví vůbec. Každý rok se tisíce zaměstnanců v zemích EU stanou obětí takového úrazu. Zhruba 1300 těchto úrazů je smrtelných.

Členství v EU znamená i spolupráci se SLIC

Po vstupu České republiky do Evropské unie se podílí na přípravě a realizaci evropských kampaní ve stavebnictví i systém ČÚBP. Za tímto účelem má systém též svého zástupce v pracovní skupině SLIC, stejně jako všech devět dalších nově přistoupivších států do EU. Cílem této skupiny je sjednotit podmínky pro přípravu kampaně ve stavebnictví, která se bude konat v roce 2005 pouze v nových členských státech EU. Pracovní skupina tvořená ze zástupců nových členských států se sešla v letošním roce již dvakrát, a to v Lucembursku.

Jak bude probíhat evropská kampaň v roce 2005

Podmínky stanovené pro tuto kampaň vycházejí ze zásad stanovených pro kampaň prováděnou ve „starých“ členských státech v roce 2004. Pro vlastní přípravu kampaně bude v rámci systému ČÚBP stanovena pracovní

skupina, která určí cílovou skupinu, zpracuje plán aktivit pro informační kampaň, kontrolní seznam pro kontrolní kampaň a pokyny pro inspektoráty, přičemž bude vycházet z pokynů SLIC. Na jednotlivých inspektorátech budou určení pracovníci odpovědní za průběh kampaně v jejich regionu. Jejich proškolení zajistí pracovní skupina při ČÚBP. Tito pracovníci budou také sepisovat závěrečné zprávy o průběhu kampaně v regionech, ze kterých sestaví pracovní skupina závěrečnou zprávu pro SLIC. Kampaň bude rozdělena na kontrolní část a část informační a propagační.

Kontrolní kampaň

Ústředním tématem kampaně bude prevence proti pádům z výšky. Kontrolní kampaň bude zaměřena nejen na kontrolu práce ve výšce, ale i na staveništní dopravu, pád předmětů a materiálu, skladování, zdvihací operace. Kontrolovány budou i požadavky vyplývající ze směrnice 92/57 EHS, zejména ustanovení koordinátora na stavbách. Pro kontrolní kampaň jsou stanovena dvě období, a to první období ve 23. a 24. týdnu, tedy od 6.6.2005 do 19.6.2005, druhé kontrolní období je stanoveno ve 39. a 40. týdnu tj. od 26. 9. 2005 do 9.10. 2005. Během kontrolní kampaně by měla být zkontrolována minimálně 2 % staveb, a to za obě kontrolní období dohromady.

Problémy, které se mohou vyskytnout

Česká republika nemá v současné době do své legislativy zahrnutý v plném rozsahu požadavky osmé dílčí směrnice 92/57 EHS (tato část měla být upravena samostatným zákonem o koordinátorovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). Pokud nebudou tyto požadavky začleněny do našich právních předpisů do zahájení kampaně, zejména požadavek na ustanovení koordinátora staveb a s tím i související ohlašovací povinnost zahájení staveb místně příslušným inspektorátům, nelze vyloučit určité problémy při výběru staveb ke kontrole a při určování počtu staveb ke kontrole v jednotlivých regionech. Rovněž bude zapotřebí se vyrovnat s absencí koordinátorů na stavbách.

Grant od Evropské komise

Na materiály a činnosti, které se použijí v rámci informační a propagační kampaně, lze získat od Evropské komise grant. Maximální výše příspěvku pro členský stát je předběžně stanovena na 50 tisíc EUR, nejvýše však do výše 70 % celkových nákladů. Pro získání grantu je nutné zpracovat přesný plán aktivit včetně rozpočtu, které budou v rámci informační kampaně realizovány. Žádost o grant musí být doručena Evropské komisi do požadovaného termínu. Z prostředků grantu nelze financovat něco, co již bylo uskutečněno, např. kampaň, která byla uskutečněna v r. 2004. Rovněž veškeré účty, které budou propláceny, musí mít datum až po podepsání smlouvy. V případě, že budou splněny podmínky a bude rozhodnuto, že grant bude členskému státu přidělen, bude smlouva podepsána až v měsíci v květnu.

Informační a propagační kampaň

Na rozdíl od kontrolní kampaně, bude rozsah informační a propagační kampaně v každém státě individuální a bude mj. záviset i na množství finančních prostředků, které budou

do kampaně vloženy. Z důvodu nutnosti dodržet podmínky pro nakládání s grantem, budou moci být aktivity v rámci informační kampaně, které budou hrazeny z grantu, realizovány nejdříve v polovině června a budou tedy předznamenávat až druhé období kontrolní kampaně. Aby bylo možno začít s informační kampaní bezprostředně po podpisu smlouvy, je nutné mít připraven podrobný plán všech aktivit a předem předjednané objednávky např. na tisk zpracovaných materiálů. Pro informační kampaň, která bude předcházet prvnímu kontrolnímu období, je možné využít materiály zpracované agenturou v Bilbao, popřípadě mohou být zvoleny některé z následujících možností k získání bezplatné nebo méně nákladné propagandy:

- rozesílání e-mailů „cílovým skupinám“ s informacemi o kampani - tímto způsobem se dá oslovit poměrně velké množství subjektů, a to poměrně v krátkém čase a s minimálními náklady
- poskytování rozhovorů v místním rozhlasu
- organizování různých setkání s „cílovou skupinou“
- uspořádání seminářů a prezentací
- zpřístupnění informací na webových stránkách.

Předávání zkušeností mezi členskými státy

Nové členské státy mohou využít možnosti výměnného programu pro inspektory, který je zaměřen především na zaškolení inspektorů pro organizování a přípravu kampaní. Zaškolení provádějí inspektori ze „starších“ členských států.

Výsledky kampaní ve stavebnictví budou zaslány předsedovi pracovní skupiny SLIC a budou zapracovány a porovnány s výsledky v ostatních členských státech EU v závěrečné zprávě.

Miluše Křehlová
pracovní skupina SLIC pro přípravu kampaní ve stavebnictví

PF 2005

„K přání mnoha úspěchů v roce 2005 připojujeme naději, že příští rok bude pro Vás zároveň rokem bezpečným.“

Institut výchovy bezpečnosti práce v roce 2004

Institut výchovy bezpečnosti práce – výchovně a vzdělávací zařízení MPSV ČR a akreditovaný certifikační orgán pro certifikaci pracovníků v oblasti BOZP – soustředil v roce 2004 svoji činnost především do výchovy a vzdělávání odborných zaměstnanců státního odborného dozoru nad bezpečností práce, technických zařízení a stavebních pracovních podmínek. Nematou pozornost věnoval vzdělávání odborné veřejnosti (rekvalifikační a kvalifikační kurzy, certifikace) a poradenské a informační činnosti.

Výchova a vzdělávání odborných zaměstnanců SOD

Výchovně vzdělávací akce pro odborné zaměstnance systému ČÚBP (odborní garanti ČÚBP, vedoucí inspektorů, vedoucí odborů a inspektorů IBP) IVBP realizoval na základě požadavku ČÚBP, podle předem stanoveného obsahového a časového harmonogramu.

Vzdělávání a výcvik nových inspektorů - čekatelů

V roce 2004 byl uskutečněn 1 běh kurzu pro nové zaměstnance – inspektory čekatele. Do přípravy bylo přihlášeno 8 nových zaměstnanců. Příprava podle projektu zahrnovala 7 týdnů teoretické výuky, ukončené ověřením znalostí kombinovanou zkouškou na IVBP, dále šestiměsíční zácvik na IBP pod vedením kvalifikovaného inspektora a závěrečnou inspektorskou zkoušku na ČÚBP k prokázání znalostí a dovedností při inspekcii práce na modelových případech. Přípravu dle tohoto projektu zatím úspěšně ukončilo 7 inspektorů čekatelů, zbývající budou závěrečnou inspektorskou zkoušku absolvovat v prosinci 2004 a v I. pololetí 2005.

Další vzdělávání inspektorů SOD a ostatních odborných zaměstnanců

V rámci pravidelného vzdělávání bylo uskutečněno 13 druhů seminářů podle odbornosti (např. plynová zařízení, manipulace s materiálem aj.). V rámci projektu Phare Twinning IVBP spolupracoval na realizaci 1 školení k legislativě EU pro 11 inspektorů a vedoucích zaměstnanců systému ČÚBP. Všechny vzdělávací akce v roce 2004 byly uskutečněny v 20 výukových týdnech s celkovou účastí 454 osob.

U všech seminářů byly splněny stanovené cíle a celkové lze hodnotit realizaci výchovně vzdělávacích akcí v roce 2004 kladně. Zůstávají osvědčeným prostředkem k doplnění a rozšíření odborných znalostí inspektorů a přispívají ke zvyšování jejich kvalifikace.

Výchova a vzdělávání odborné veřejnosti

Výchovně vzdělávací aktivity IVBP směřující k odborné veřejnosti byly v roce 2004 určeny převážně osobám odborně způsobilým k plnění úkolů v prevenci rizik a dále podnikovému managementu a podnikatelům, zejména v malých a středních podnicích. Pro tento okruh osob bylo realizováno 13 vzdělávacích akcí (odborných třítydenních rekvalifikačních kurzů, třídních a jednodenních kurzů), které měly celkem 324 účastníků. Dalších 7 kurzů (specializačních a autorizačních) bylo určeno pro techniky požární ochrany a pro osoby podnikající v oboru kominictví. Tyto kurzy absolvovalo celkem 113 osob. Dlouhodobě největší zájem odborné veřejnosti projevuje o třítydenní kurz k získání odborné způsobilosti v prevenci rizik; naopak neobsazeny zůstaly jednodenní monotematické semináře, pro nízký počet zájemců nebyly otevřeny (až na jeden z plánovaných čtyř) ani intenzivní výkladové kurzy, které byly nabízeny především podnikovému managementu a pod-

nikatelům jako rychlý průvodce po povinnostech v oblasti BOZP.

Právě nabídkou posledně jmenovaných typů kurzů IVBP vyšel vstříc opakovaným požadavkům, aby kurzy z hlediska časového rozsahu byly co možná „nejštitější“, avšak vyplněny hutným obsahem s důrazem na praktické ukázky řízení BOZP. Přípravě kurzů bylo věnováno ze strany IVBP hodně pozornosti, bohužel očekávání se nenaplnilo. Bez zájmu veřejnosti zůstaly také kurzy určené podnikatelům ve službách (ubytovací a stravovací služby, holičství, sportovní a kulturní zařízení apod.) a aktualizací kurzy pro fyzické osoby poskytující služby v oblasti BOZP.

Přehled vzdělávacích akcí realizovaných v roce 2004

- **Kurz k získání odborné způsobilosti v prevenci rizik.** Třítydenní odborný kurz v rozsahu 120 hodin byl realizován ve čtyřech bězích. Byl ukončen obhajobou písemné práce na téma „Formy a metody prevence rizik“ a kombinovanou zkouškou před komisí; absolventi získali osvědčení o odborné způsobilosti s celostátní platností. Kurz má kvalifikační i rekvalifikační charakter, je akreditován MŠMT ČR. Kurz úspěšně ukončilo 93 účastníků.
- **Kurz „Technik požární ochrany“.** Dvoutýdenní kurz zaměřený na problematiku PO ve smyslu zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, absolvovalo 13 osob.
- **Kurz „Revizní technik kominů“.** Dvoutýdenní specializační kurz v rozsahu 72 hodin je pořádán ve spolupráci se Společenstvem kominíků ČR. Absolventi získávají osvědčení o kvalifikaci kominického mistra – revizního technika kominů s platností 5 let. Základní kurz a obnovovací zkoušku úspěšně absolvovalo ve dvou bězích 56 osob.
- **Kurz „Měření účinnosti spalovacího zdroje, vypouštění látek a kontrola spalovacích cest“** představuje třídní autorizační kurz organizovaný ve spolupráci se Společenstvem kominíků ČR pro osoby vyučené v oboru kominík a nejméně tříletou odbornou praxí v tomto oboru. Kurz poskytuje znalosti potřebné pro získání osvědčení o autorizaci osoby oprávněné k měřením a kontrolním činnostem u malých zdrojů podle ustanovení zákona č. 86/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Kurzem úspěšně prošlo 44 osob.
- **Školení BOZP pro vedoucí zaměstnance a ostatní zaměstnance v organizacích.** Několik jednodenních školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP v organizacích absolvovalo celkem 193 zaměstnanců, převážně vedoucích zaměstnanců.

Certifikace pracovníků v oblasti BOZP

V roce 2004 získalo certifikát odborné způsobilosti 9 specialistů bezpečnosti práce a prevence rizik, u dalších 14 absolventů přípravného kurzu k získání certifikátu odborné způsobilosti k výkonu výše citované funkce proběhnu certifikační zkoušky v měsíci prosinci 2004. Certifikát odborné způsobilosti získalo dále 35 manažerů řízení systému jakosti BOZP. V prosinci 2004 proběhnu ještě certifikační zkoušky 3 instruktorů řidičů manipulačních vozíků a 3 zkušebních komisařů manipulačních vozíků.

K 1. 11. 2004 je v registru akreditovaného certifikačního orgánu IVBP Brno zapsáno celkem 368 vydaných certifikátů resp. certifikovaných osob. Z toho je 207 specialistů bezpečnosti práce,

34 specialistů bezpečnosti práce - revizních techniků kominových systémů, 53 zkušebních komisařů řidičů manipulačních vozíků, 31 instruktorů řidičů manipulačních vozíků a 43 manažerů řízení systému jakosti BOZP.

Seznam všech certifikovaných osob je uveden na www.ivbp.cz a na vývěse IVBP Brno. U všech certifikovaných osob jsou podle stanovených zásad v příručce jakosti ve smyslu ČSN EN 45012 a 45013 (od r. 2004 ČSN EN ISO/IEC 17024) prováděny dle plánu auditu, v roce 2004 to bylo celkem 83 auditů. Posuzované osoby v roce 2004 prokázaly náležitou shodu, nebylo zjištěno závažných odchylek ani závad.

Publicita, osvěta a propagace

Pro vzdělávací aktivity IVBP byly přepracovány a aktualizovány učební texty k problematice BOZP na elektronických nosičích a vydány doprovodné texty přednášek „Průvodce bezpečností a ochranou zdraví při práci“. IVBP se podílel na tvorbě nové koncepce a obsahové náplně programu e-learningového studia BOZP pro společnost Rentel. V roce 2004 IVBP spolupracoval organizačně a finančně při zajištění veletrhu INTERPROTEC 2004 v Brně.

Poradenská a konzultační činnost

Obdobně jako v předchozích letech poradenská a konzultační činnost byla prováděna nejen v rámci výchovně vzdělávacích akcí pořádaných IVBP, ale také průběžně pro organizace a podnikající právnické a fyzické osoby, zejména v oblasti řízení BOZP, právní problematiky BOZP, problematiky prevence rizik, výchovy a vzdělávání v BOZP, poskytování informací o odborné literatuře a právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP.

Posuzování učebních dokumentů

V rámci připomínkového řízení dle požadavků MŠMT ČR, resp. Národního ústavu odborného vzdělávání v Praze, IVBP posuzuje učební dokumenty (profil absolventa, charakteristika vzdělávacího programu, učební plán, učební osnovy vyučovacích předmětů) středních odborných učilišť z hlediska zařazení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V roce 2004 bylo takto posouzeno 29 učebních dokumentů těchto oborů: Krejčí podnikatel, Zhotovitel zateplovacích systémů, Sklářské práce, Zušlechťování skla, Oděvnictví, Knihařské práce, Keramická výroba, Podnikání, Obchodník, Pekař, Operátor kožedělné výroby, Metody a technika informační práce, Provozní technika, Mechanik seřizovač – mechatronik, Technická zařízení budov, Cukrář, Potravinářský průmysl, Zámečnické práce, Farmářské práce, Stavební výroba, Mechanizátor lesní výroby, Společné stravování, Zpracovatel dřeva, Slévárenská výroba, Mechanik technických zařízení budov a energetiky, Strojné montážní práce, Technik optických přístrojů, Technik modelových zařízení a Operátor oděvní výroby.

Požadavky IVBP na doplnění dokumentů byly Národním ústavem odborného vzdělávání akceptovány. Zejména šlo o upřesnění a doplnění textu v charakteristice vzdělávacího programu, část „Požadavky na BOZP a hygienu práce“, dále upřesnění a doplnění požadavků BOZP v rozpisu učiva odborných předmětů (např. Technologie, Stroje a zařízení, Materiály, apod.) a upřesnění a doplnění požadavků BOZP u předmětů „Odborný výcvik“.

Mgr. Jaroslav Brácha
Institut výchovy bezpečnosti práce